

**Досвід ведення гібридних конфліктів;
міжнародне гуманітарне право;
захист цивільного населення під час збройного конфлікту;
міжнародний досвід вирішення конфлікту**

анотований бібліографічний список

2019. – Вип. 2 (11 - 20 січня). – 39 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

Зміст

Досвід ведення гібридних конфліктів	1
<i>Статті з періодичних видань</i>	<i>1</i>
Міжнародне гуманітарне право.....	5
<i>Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....</i>	<i>5</i>
<i>Статті з періодичних видань</i>	<i>12</i>
Захист цивільного населення під час збройного конфлікту	26
<i>Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....</i>	<i>26</i>
<i>Статті з періодичних видань</i>	<i>28</i>
Міжнародний досвід вирішення конфлікту.....	38
<i>Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....</i>	<i>38</i>
<i>Статті з періодичних видань</i>	<i>38</i>

Досвід ведення гібридних конфліктів

Статті з періодичних видань

1. **Балюк Н. Томос – як вишенька на новорічному торті. Оптимістичні підсумки /** Наталія Балюк // Високий замок. — 2018. — 27 груд. 2018 – 2 січ. 2019. — С. 1, 9. *Висвітлено головні підсумки 2018 року для України. Попри затяжну війну на Донбасі, економічні проблеми і політичну кризу, Україна у 2018 році зробила чимало незворотних кроків для утвердження незалежності. Головне завдання і головний виклик на 2019 рік – за жодних обставин не сходити з обраного шляху. Наведено деякі знакові здобутки України у 2018 року: перемога "Нафтогазу України" в Стокгольмському арбітражному трибуналі у справі щодо газового контракту з російським "Газпромом" ("Газпром" зобов'язали сплатити "Нафтогазу" компенсацію у розмірі 2,56 мільярдів доларів);*

входження української армії у 2018 році до десятки найсильніших армій Європи; відновлення за чотири роки повністю знищених і деморалізованих Збройних сил України завдяки патріотизму українців та прагненню боронити свою державу; активна підтримка Сполученими Штатами Америки України після російського вторгнення – надання США нашій державі летальної оборонної зброї. Вперше на законодавчому рівні закріплено вітання в армії та у поліції "Слава Україні! – Героям слава!", відповідний Закон Верховна Рада України ухвалила 4 жовтня 2018 року; ухвалення парламентом 22 листопада 2018 року у першому читанні законопроекту № 9037 "Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)", ініційований Президентом України Петром Порошенком; міжнародний резонанс щодо збройного конфлікту в Керченській протоці, що стався 25 листопада 2018 року, коли російські кораблі відкрито здійснили атаку на корабельну групу Військово-морських сил України та взяли у полон українських моряків; блокування Росією Керченської протоки, через яку збудували Керченський міст. Після Криму Росія анексувала і Азовське море з метою заблокувати Маріуполь, тому українська влада прийняла рішення збудувати у Маріуполі військово-морську базу аби захистити місто від ймовірної агресії з моря. У 2018 році Україна зуміла уникнути великої війни. Воєнний стан, який Президент України Петро Порошенко ввів у десяти прикордонних з Росією областях продемонстрував готовність України до повномасштабної війни; 15 грудня 2018 року відбувся історичний Об'єднавчий Собор у святій Софії, на якому створено Православну церкву України (ПЦУ). Предстоятелем обрано Митрополита Епіфанія; 6 січня 2019 року Митрополиту Епіфанію у Константинополі на співслужінні із Вселенським патріархом Варфоломієм у храмі Святого Георгія буде вручено Томос. Момент вручення Томосу і вважається фактом створення

нової незалежної Помісної церкви України. Текст:
<https://wz.lviv.ua/article/382782-tomos-iak-vyshenka-na-novorichnomu-torti-optymistychni-pidsumky-roku>

2. **Гетманенко Е. "Или грудь в крестах, или голова в кустах. Пойду за Україну"** / Елена Гетманенко // Харьков. неделя. — 2018. — дек. (№ 46). — С. 13. *Йдеться про навідника протидії танкового-кулеметного взводу 34-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї бригади Сергія Пересичанського, який загинув на бойовому посту під час обстрілу сепаратистами українських позицій недалеко від Зайцево (Донецька область). Сергій пішов на фронт добровольцем, не дивлячись на те, що мати півроку ховала його документи.*

3. **Грабовський С. На порозі виборчої вакханалії ...** / Сергій Грабовський, Ігор Лосєв // Шлях перемоги. — 2019. — 16 січ. (№ 3). — С. 2. *Йдеться про ситуацію в Україні напередодні офіційного початку президентської виборчої кампанії. Зазначено, що мета Росії – привести Україну до політичної катастрофи, використавши для цього президентські та парламентські вибори. Висловлено думку щодо діяльності деяких засобів масової інформації (ЗМІ), які під гаслами свободи слова поширюють антиукраїнську пропаганду та підштовхують Україну до припинення опору російській агресії.*

4. **Грабовський С. Про "гібридний режим"** / Сергій Грабовський // День. — 2019. — 15 січ. (№ 5). — С. 4. *Йдеться про те, що Україна посіла 84-те місце у світі в укладеному експертами авторитетному британському виданні "The Economist" рейтингу "Індекс демократії 2018", лишивши за собою статус "гібридного режиму". Серед країн Східної Європи Україна посідає 17-те місце. На думку автора доцільно не надто зважати на різноманітні "рейтинги" й "індекси", оцінюючи чинний в Україні режим за його здатністю дати відсіч російським агресорам і "п'ятій колоні" здолати зажерливих олігархів, забезпечити економічний поступ і ріст добробуту українців та*

гарантувати перспективу демократичних змін. Текст:

<https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/pro-gibrydnyy-rezhym>

5. **Сиротюк Ю. Глобальні безпекові, політичні, економічні світові тенденції у 2019 році та їх вплив на Україну /** Юрій Сиротюк, Юрій Олійник, Олександр Чупак // Шлях перемоги. — 2019. — 16 січ. (№ 3). — С. 3. *Йдеться про дослідження Недержавного аналітичного центру "Українські студії стратегічних досліджень", спрямоване на вироблення прогнозу глобальних тенденцій у світі та їхнього впливу на ситуацію в Україні у 2019 році. Проаналізовано глобальні безпекові та економічні тенденції, а також процеси у ключових регіонах світу. Особливу увагу приділено політиці Росії як головного воєнно-політичного ворога України. Окреслено внутрішні та зовнішні ризики, що загрожують суверенітету та стабільності України в 2019 році.*

6. **Соколов Б. Коли прийде воля? /** Борис Соколов // День. — 2019. — 17 янв. (№ 7). — С. 4, 5. *Подано інформацію, що Лефортовський суд у російській столиці продовжив термін арешту 24-х українських моряків на три місяці, до 24 квітня, та відхилив усі клопотання їхніх адвокатів, зокрема щодо того, щоб зробити судові слухання відкритими та передати справу до військового суду. Проаналізовано, як президент Російської Федерації Володимир Путін може використати цю ситуацію для впливу на проведення виборів президента в Україні. На думку автора статті, шанси на звільнення українських моряків за чинної влади в Росії дуже малі.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/koly-pryyde-volya>

7. **Торба В. Не здали і не відступили /** Валентин Торба // День. — 2019. — 17 янв. (№ 7). — С. 4. *Йдеться про те, що минуло чотири рики після 242-х діб оборони Донецького аеропорту. Висвітлено спогади колишнього бійця 74-го розвідувального батальйону Андрія Кіснера, який брав участь у обороні Донецького аеропорту.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/ne-zdaly-i-ne-vidstupily>

8. **Торба В. Нескорені в полоні** / Валентин Торба // День. — 2019. — 16 січ. (№ 6). — С. 4. *Подано інформацію, що українські моряки, які перебувають під арештом, відмовилися давати свідчення в Лефортовському суді Москви та назвали себе військовополоненими.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/neskoreni-v-poloni>

9. **Щербина М. "В моєй записній книжці залишились номери телефонів російських офіцерів, Захарченко і "Мотороли"** / Михайл Щербина ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факти і комент. — 2019. — 17 – 23 янв. (№ 2). — С. 4. *Зазначено, що чотири роки тому, 21 січня 2015 року, українські захисники залишили Донецький аеропорт, оборона якого тривала 242 дні. У контексті цієї дати подано інтерв'ю начальника відділу мобілізаційного управління Головного управління персоналом Генерального Штабу Збройних сил України (ЗСУ) полковника Михайла Щербини, який з грудня 2014 року до лютого 2015-го служив у спільному центрі з контролю та координації режиму припинення вогню на Донбасі. Він розповів про трагічні події тих днів, про поїздку до окупованого Донецьку за тілами загиблих "кіборгів" та про сутичку з главарем так званої "ДНР" Захарченком.*

Міжнародне гуманітарне право

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

10. **Акімова Л. М. Аналіз гібридних загроз економічній безпеці України: міжнародний досвід та українські реалії** / Л. М. Акімова // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – № 22. — С. 110-113. *Рикрито історичний аспект походження терміна "гібридна війна". Розглянуто підходи щодо визначення понять "гібридна війна", "гібридна загроза" та "економічна безпека". Визначено класифікацію гібридних загроз для подальшого запровадження кроків, щодо їх викорінення. Виявлено кроки, які здійснює уряд для мінімізації та викорінення гібридних загроз. Розглянуто та визначено, що країни Балтії володіють нечисельними*

силовими структурами, тобто такими, що не здатні самостійно протистояти російським військовим підрозділам. Визначено кроки провідних країн світу таких, як Польща, країни Балтії, Грузія, Молдова щодо протистояння гібридним загрозам у різних сферах. Текст: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6398&i=17>

11. **Бабін Б. Борис Бабін: "План невідкладних заходів з протидії агресії в Криму – це план заходів із координації діяльності інших органів"** : [інтерв'ю з Постійн. Представником Президента України в Автоном. Респ. Крим] / Борис Бабін // Журн. Крим Інформ. – 2018. – № 9. — С. 4-5. *Наголошено на необхідності розробки комплексних стратегічних документів щодо протидії російській агресії в Криму, захисту інтересів держави, громадян України та українських юридичних осіб в Криму. На потребі схвалення таких стратегічних документів неодноразово наголошувалося на всіх рівнях.*

12. **Вілсон Е. Ендрю Вілсон: "Будь-що, слід робити спроби. Це основний механізм, який ми маємо на сьогоднішній день"** : [інтерв'ю з проф. укр. дослідж. Унів. коледжу Лондона і ст. наук. співробітником Європ. ради з міжнар. відносин] / Ендрю Вілсон // Журн. Крим Інформ. – 2018. – № 9. — С. 6-7. *Обґрунтовано питання політики України щодо Криму, зокрема, чому це трапилось, що спонукало Путіна до акта агресії та чи існують міжнародні правові механізми щодо цього питання.*

13. **Громенко С. Чи дійсно Севастополь – місто "російської" слави?** / Сергій Громенко // Журн. Крим Інформ. – 2018. – № 9. — С. 9. *Висвітлено міф про місто "російської" слави, що виник в Російській імперії як психологічна компенсація після поразки у Кримській війні 1853 – 1856 рр., під час якої Севастополь був взятий штурмом військами західних союзників. Протягом XIX та XX ст. місто пережило п'ять облог і щоразу Севастополь був взятий.*

14. **Громенко С. Чи справді Крим – первинна купіль та духовне джерело Росії?** / Сергій Громенко // Журн. Крим Інформ. – 2018. – № 8. — С. 9. *Висвітлено погляд українського історика Сергія Громенко щодо російського міфу про Крим. Спроба перетворити Крим на "святую землю" і через це претендувати на нього – звична практика російського імперіалізму.*

15. **Демиденко В. О. Місце й роль органів місцевого самоврядування в забезпеченні національної безпеки України** / В. О. Демиденко // Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ. – 2018. – № 3. — С. 238-249. *Розглянуто місце і роль органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у забезпеченні національної безпеки України на основі формально-юридичного аналізу вітчизняного законодавства, практики його реалізації та законодачих пропозицій, спрямованих на підвищення рівня забезпечення національної безпеки.*

16. **Карпенко М. І. Особливості кваліфікації військових злочинів за співучасті** / М. І. Карпенко // Право і сусп.-во. – 2018. – № 5. — С. 182-187. *Розглянуто особливості, які характеризують окремі аспекти кваліфікації військових злочинів, вчинених за співучасті.*

17. **Карпюк Г. Міноборони йде на рекордні видатки** / Геннадій Карпюк // Уряд. кур'єр. – 2019. – 11 січ. (№ 6). — С. 3. *Розглянуто тему грошового забезпечення військовослужбовців Збройних сил України у 2019 р. У Міністерстві оборони проведено брифінг, де докладно було повідомлено про адекватну мотивацію професійних військовослужбовців та вдосконалення системи грошового забезпечення військовослужбовців відповідно до досвіду армій провідних країн світу. Наведено таблицю порівняння підвищення грошового утримання у різних видах Збройних сил України.*

18. **Катеринчук І. П. Незаконний обіг зброї, бойових припасів або вибухових речовин: напрями реформування кримінального**

законодавства / І. П. Катеринчук, В. О. Меркулова // Південноукр. правн. часопис. – 2017. – № 3. — С. 29-36. *Описано проблемні питання реформування вітчизняного кримінального законодавства щодо відповідальності за незаконний обіг зброї, бойових припасів або вибухових речовин. Автори на підставі аналізу наявних точок зору, результатів особистого дослідження виказують власне ставлення до означеного питання та пропонують зміни до чинного законодавства.* Текст: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2017/3/9.pdf>

19. **Конончук А. О. Мета створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань та участі в них** / А. О. Конончук // Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ. – 2018. – № 3. — С. 288-302. *Розглянуто питання кримінальної відповідальності за створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань та участі в них.*

20. **Краснов О. В. Організація протидії транскордонній злочинності оперативними підрозділами Державної прикордонної служби України** / О. В. Краснов // Право і сусп.-во. – 2018. – № 5, ч. 2. — С. 188-194. *Проаналізовано основні результати діяльності Державної прикордонної служби України з протидії організованій злочинності.*

21. **Кримське питання – у фокусі Генасамблеї ООН** // Журн. Крим Інформ. – 2018. – № 8. — С. 4-5. *Розглянуто питання окупації Криму Росією та численних порушень прав людини державою-окупантом, які неодноразово піднімалися українською делегацією під час різноманітних заходів, що відбувалися в рамках 73-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН.*

22. **Куриляк В. Пріоритетні напрями фінансування національної безпеки в умовах гібридних воєн: глобальний і український контексти** / Віталіна Куриляк, Олександр Сохацький // Журн. європ. економіки. – 2018. – Т. 17, № 3 (66). — С. 279-296. *Здійснено аналіз безпекової ситуації у світі, що дає змогу стверджувати про*

розширення конфліктних зон і обміну форм ведення військових дій. Текст: <http://jeej.tneu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1339/1325>

23. **Медведєва І. Відповідальність за ухилення від військової служби** / Ірина Медведєва // Підприємництво, госп-во і право. – 2018. – № 6. — С. 269-275. *Стаття присвячена дослідженню проблеми кримінальної відповідальності за ухилення від призову на строкову військову службу. Проаналізовано відповідальність за ухилення від призову на строкову військову службу в різних країнах.* Текст: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/6/50.pdf>

24. **Новашок Д. Конфлікт на Сході України: кваліфікація з точки зору міжнародного права** / Дмитро Новашок // Зовн. справи. – 2018. – № 1. — С. 51-54. *Досліджено сучасні тенденції міжнародного гуманітарного права щодо кваліфікації збройних конфліктів.*

25. **Пучков О. Поняття та ознаки сучасного правопорядку у сфері національної безпеки** / Олександр Пучков // Підприємництво, госп-во і право. – 2018. – № 6. — С. 248-252. *Висвітлено доктринальні підходи щодо визначення поняття правопорядку у сфері національної безпеки. На основі наукових напрацювань описано характерні ознаки правопорядку у сфері національної безпеки.* Текст: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/6/46.pdf>

26. **Степанченко О. О. Криміногенні ризики антитерористичної діяльності у міжнародному вимірі** / О. О. Степанченко // Південноукр. правн. часопис. – 2017. – № 4. — С. 16-18. *Досліджено криміногенні ризики реалізації антитерористичних операцій у міжнародному вимірі. Виділено три групи кримінально-криміногенних практик, пов'язаних з антитерористичною діяльністю: ігнорування легальних механізмів притягнення до кримінальної відповідальності; масові порушення права на таємницю телефонних розмов, кореспонденції; вчинення злочинів агресії під виглядом антитерористичних операцій.*

<http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2017/4/6.pdf>

27. **Степанченко О. О. Характеристика конвенціонального складника міжнародного механізму протидії етнорелігійному тероризму: кримінологічний аспект** / О. О. Степанченко // Південноукр. правн. часопис. – 2017. – № 3. — С. 44-48. *Описано та пояснено конвенціональний складник міжнародного механізму протидії етнорелігійному тероризму. Встановлено, що він включає загально-соціальну, антидискримінаційну, гуманістично-стимулювальну та спеціально-антитерористичну міжнародно-правову базу. Остання має глобальний та регіональний рівень специфікації. Здійснено їх аналіз, виявлено недоліки та сформовано пропозиції щодо їх усунення.* Текст: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2017/3/12.pdf>

28. **Ткач Д. Українсько-угорські відносини: нові виклики та загрози** / Дмитро Ткач // Зовн. справи. – 2018. – № 1. — С. 19-22. *Проалізовано причини загострення україно-угорських відносин, до якого, зокрема, призвів Закон України "Про освіту".*

29. **Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього** : зб. матеріалів ХХ Всеукр. наук. конф. викл., молодих науковців і студентів, м. Харків, 5 груд. 2018 р. – Харків : Право, 2018. – 352 с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: А792721.** *Зі змісту: Концептуалізація внутрішньополітичних ризиків національній безпеці України у процесі формування об'єднаних територіальних громад на тлі "гібридної" війни з боку Російської Федерації / В. В. Гулай. – С. 12-15; "Гібридна війна" як феномен агресивної політики Росії / М. М. Олексюк, А. І. Савран. – С. 36-38; Тероризм – глобальна проблема минулого і сучасності / Ж. П. Бернацька. – С. 70-72; Гібридизація міжнародних відносин в епоху постмодерну / Я. О. Бондаренко – С. 76-78; Тероризм як деструкція сучасного світу / Є. О. Волкова. – С. 97-99; "Гібридна війна" як*

нова реальність для українців / А. В. Лазебна. – С. 175-177; Сепаратизм як загроза основам державності / Є. О. Незвінська. – С. 200-201; Тероризм як глобальна проблема людства / В. П. Орешкін. – С. 209-210; Організаційна зброя в "гібридній" війні РФ проти України / Д. С. Петров. – С. 218-220; Заходи щодо протистояння інформаційній пропаганді у "гібридній" війні України з Росією / М. М. Пронька. – С. 226-228; Тероризм як хвороба сучасного світу / О. А. Радченко. – С. 230-232; Тероризм скрізь призму соціально-політичного аналізу / В. О. Ритова. – С. 234-236; Поняття та ознаки "гібридної" війни / В. Я. Рудика. – С. 236-237; Тероризм як одна з головних проблем, що постала перед Україною / К. О. Рутвян. – С. 238-239; Перемовини як засіб проведення антитерористичних операцій / Д. С. Скребцов. – С. 255-257; "Гібридна" війна: нова форма сучасних воєнних конфліктів / А. М. Сорокопуд. – С. 274-275; "Гібридна війна" як українська реальність / М. В. Томашевський. – С. 292-295; "Гібридна" війна як "війна нового покоління" / У. А. Чепис. – С. 308-309; Тероризм як глобальна проблема ХХІ століття / С. В. Швая. – С. 311-313; "Гібридна війна" крізь призму соціально-політичного дискурсу / О. О. Шебеко. – С. 313-315; Україна в умовах сучасної "гібридної" війни / А. А. Шевцов. – С. 315-317; Феномен тероризму в сучасному світі / В. В. Шилова. – С. 326-328.

30. **Церкви Київського Патріархату виживають з Криму** // Журн. Крим Інформ. – 2018. – № 8. — С. 15. Розглянуто докази, які представили міжнародній спільноті, що окупаційна влада у Криму веде політику нетерпимості, переслідувань та знищення усього, що пов'язане з Україною. Православні церкви Київського Патріархату не стали винятком. Кількість православних парафій українського патріархату скоротилася майже у 6 разів. Після отримання Томосу наступ на УПЦ КП у Криму може посилитися.

Статті з періодичних видань

31. **Алієва-Барановська В. М. Злочини у сфері інформаційної безпеки** / В. М. Алієва-Барановська // Юрид. Україна. – 2018. – № 5/6. — С. 64-74.

32. **Бадрак В. Морський вузол. Чому в нас немає сучасного військового флоту, і чи з'явиться він** / Валентин Бадрак // Дзеркало тижня. — 2019. — 12 – 18 груд. (№ 1). — С. 1, 3. *Йдеться про те, що ослабленим Військово-Морським силам України (ВМСУ) для виконання покладених на них специфічних завдань потрібні бойові кораблі й морські катери, оснащені сучасними засобами розвідки, спостереження й ураження, насамперед ударною ракетною зброєю, однак реалізацію дорогої програми "Корвет" перенесено на віддалені й доволі туманні терміни: здачу головного корабля заплановано на 2022 р., а четвертого з серії – на 2028 р. Зазначено, що наразі ж на київському ПАТ "Кузня на Рибальському" мають намір протягом 2019 року побудувати два десантно-штурмові катери "Кентавр" і два катери "Гюрза-М". Також указано, що в грудні 2018 року військові моряки за участі західних партнерів розробили й затвердили триетапну Стратегію розвитку ВМСУ до 2035 р. Текст: https://dt.ua/internal/morskiy-vuzol-299353_.html*

33. **Ветрова И. "Я не буду вам отвечать" – заявив на суді український моряк** / Ирина Ветрова // Факты и комент. — 2019. — 17 – 23 янв. (№ 2). — С. 2. *Йдеться про судове засідання Лефортовського суду Москви у справі українських моряків, затриманих під час збройного нападу російських прикордонників на українські кораблі в районі Керченської протоки 25 листопада 2018 року. Наголошено, що суд подовжив арешт моряків і відмовився визнати їх військовополоненими. Зазначено, що основна позиція російської сторони: "немає війни – немає й військовополонених, тому це звичайна кримінальна справа". Подано коментар Уповноваженого Верховної Ради України Людмили Денисової, яка приїхала до Москви підтримати українських моряків.*

34. **Воєнний стан: що треба усім знати** // Аспект. — 2018. — груд. (№ 43). — С. 5. *Роз'яснено, що означає введення воєнного стану на практиці у зв'язку із оголошенням воєнного стану в окремих регіонах України терміном на 30 днів з 26 листопада до 26 грудня 2018 року. Висвітлено, зокрема, такі питання: що таке "воєнний стан", хто керує під час воєнного стану, що таке "військові адміністрації", чи обмежуються чийсь права, що таке "трудова повинність", що значить "конфіскація майна", чи обмежується діяльність ЗМІ, за яких умов можуть скасувати воєнний стан.*

35. **Воронцов П. Важливо, щоб СММ ОБСЄ мала доступ до всієї території Донбасу** / Павло Воронцов // Голос України. — 2019. — 18 січ. (№ 11). — С. 1, 17. *Йдеться про спільну поїздку на Луганщину міністра закордонних справ України Павла Клімкіна та міністра закордонних та європейських справ Словацької Республіки, діючого голови Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) Мирослава Лайчака. Міністри відвідали КПВВ "Станиця Луганська", де ознайомились із роботою контрольного пункту та безпековою ситуацією на лінії розмежування. Під час зустрічі з представниками засобів масової інформації (ЗМІ) Павло Клімкін зазначив, що вже є напрацьований пакет пропозицій, які Україна має реалізувати під час головування Словаччини в ОБСЄ. Зокрема, йдеться про технічне та кадрове посилення Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ (СММ ОБСЄ). "Нам важливо, щоб СММ ОБСЄ мала доступ до всієї території окупованого Донбасу і тієї ділянки кордону, яку ми поки що не контролюємо", – наголосив Павло Клімкін. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312562>*

36. **Горбулин В. Владимир Горбулин: "Уверен, что мы переживем и нынешнюю трагедию"** / Владимир Горбулин ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и коммент. — 2019. — 17 – 23 янв. (№ 2). — С. 5–6. *Подано матеріали інтерв'ю з академіком, доктором технічних наук, одним із засновників РНБО та одним із авторів Концепції*

Національної безпеки і оборони, директором (у 2014 – 2018 рр.) Національного інституту стратегічних досліджень, нині – першим віце-президентом Національної академії наук України (НАНУ), до обов'язків якого входить координація досліджень установ НАНУ у сфері національної безпеки, модернізації та створення високоефективних систем озброєння й воєнної техніки Володимиром Горбуліним, який 17 січня відзначає 80-річчя. Оцінюючи ситуацію на Донбасі, В. Горбулін, зокрема, зазначив, що "широкомасштабної війни з Росією не буде". Текст: <https://fakty.ua/292830-shirokomasshtabnoj-vojny-s-rossiej-ne-budet---vladimir-gorbulin>

37. **Горбулін В. Академік Володимир Горбулін: "Маємо використовувати всі свої можливості, розраховувати на себе, вірити у свої сили й діяти"** / Володимир Горбулін ; бесіду вів Станіслав Прокопчук // Уряд. кур'єр. — 2019. — 17 січ. (№ 10). — С. 4-5. Подано матеріали бесіди з академіком Володимиром Горбуліним про проблеми протидії російській агресії, шляхи повернення до складу України окупованих територій та значення отримання Томосу про автокефалію української церкви. "Це надзвичайно важлива подія для України, яку взагалі не можна розглядати виключно у релігійному контексті. Це не просто блискача асиметрична відповідь кремлівській агресії, а принципово нова стратегічна вісь для побудови національної ідентичності", – наголосив Володимир Горбулін. Академік відповів також на запитання щодо початку президентської виборчої кампанії та можливого російського втручання в її перебіг. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/akademik-volodimir-gorbulin-mayemo-vikoristovuvati/>

38. **Горбунова О. "Не витримав бетон, плавився метал, але наші воїни вистояли"** / Олена Горбунова // Голос України. — 2019. — 17 січ. (№ 10). — С. 1-2. Надано інформацію про ранкове засідання сесії Верховної Ради України (ВР України) 16 січня 2019 року. Відкриваючи ранкове засідання, Голова ВР України Андрій Парубій нагадав, що 16 січня

в Україні неофіційно відзначають День кіборгів, які захищали Донецький аеропорт. "Саме у ці зимові дні 2015 року в Донецькому аеропорту тривали кровопролитні бої. Російські окупанти сотні разів атакували захисників Донецького аеропорту. Не витримав бетон, плавився метал, але наші українські воїни вистояли. Наші бійці утримали і не здали окупантам Донецький аеропорт", – наголосив Андрій Парубій. Тему героїзму кіборгів у своєму виступі продовжив народний депутат від "Народного фронту" Іван Савка, який підкреслив, що на захист України стали її краці сини й доньки. Народні депутати обговорили проект закону "Про приєднання України до Розширеної часткової угоди про спорт (EPAS)", мета якого – поліпшення міжкурядового співробітництва у сфері фізичної культури і спорту в межах Ради Європи (РЄ). За результатами голосування законопроект було відхилено, однак Голова ВР України Андрій Парубій запропонував профільному комітету внести його на розгляд парламенту заново. Розглянуто в другому читанні проект закону "Про соціальні послуги", остаточне голосування за який має відбутися на наступному пленарному засіданні. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/312501>

39. Доротич М. "Закриття "руського міра" у Львові продемонструє агресору наше ставлення до його злочинів" / Марія Доротич // Високий замок. — 2018. — 30 листоп. – 2 груд. (№ 134). — С. 5. Надано інформацію про реєстрацію на сайті Львівської міської ради електронної петиції щодо закриття Генерального консульства Російської Федерації на вулиці Левицького, 95. Для підтримання петиції необхідно зібрати 500 голосів. У Керченській протоці 25 листопада 2018 року ФСБ Росії захопили три українських кораблі із застосуванням вогню на ураження та взяли в полон 24 українських моряків. Зазначено, що депутати Львівської міської ради виступили на сесії з запитом, у якому підтримали ініціативу щодо закриття Посольства Російської Федерації. З вимогою негайного закриття у Львові російського консульства

депутати Львівської міської ради звернулися до міністра закордонних справ України Павла Клімкіна. Текст: <https://wz.lviv.ua/news/381337-zakryttia-ruskoho-mira-u-lvovi-prodemonstruie-ahresoru-nashe-stavlennia-do-ioho-zlochyniv>

40. **Карпюк Г. Рекордні видатки — на мотивацію ратної служби** / Геннадій Карпюк // Україна молода. — 2019. — 15 січ. (№ 4). — С. 4. *Йдеться про покращання грошового забезпечення військовослужбовців Збройних сил України у 2019 році. Про це йшлося під час брифінгу в Міноборони. Зміни закладено у березні 2018 року — з набуттям чинності урядової постанови "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб".* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3407/159/129499/>

41. **Керівник МТОТ особисто оцінив роботу пункту пропуску "Станиця Луганська"** // Луганщина.ua. — 2018. — 12 груд. (№ 48). — С. 1, 3. *Йдеться про робочу поїздку міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України Вадима Черниша до Станиці Луганської. Міністр перевіряв функціонування та порядок організації роботи в контрольному пункті перетину лінії розмежування "Станиця Луганська". Напередодні Вадим Черниш розглянув перспективи проведення гуманітарного розмінування, оцінивши роботу вибухотехніків, які працюють на території Луганщини, поспілкувався з особовим складом підрозділів прикордонної служби, поліції, фіскальної служби.*

42. **Кравченко Т. Чи може воєнний стан вважатись форс-мажором?** / Т. Кравченко // Юрид. практики (додат. до газ. "Місц. самоврядування"). — 2018. — № 12/1 (груд.). — С. 3-10. *У світлі оголошення Указом Президента України 26 листопада 2018 року воєнного стану в окремих областях України, розглянуто актуальне питання — чи можна віднести воєнний стан до форс-мажору при виконанні договірних зобов'язань органами місцевого самоврядування (ОМС), які є активними*

учасниками господарських відносин. Зазначено, що ОМС укладають різноманітні договори, пов'язані з використанням об'єктів комунального майна, із закупівлею за кошти місцевого бюджету майна для потреб громади, виконанням робіт тощо. Акцентовано увагу на окремих положеннях Закону України від 12.05.2015 № 389-VIII "Про правовий режим воєнного стану" та Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні", затвердженого Законом України від 26.11.2018 № 2630-VIII. Розглянуто заходи, що можуть впроваджуватись під час воєнного стану. Згідно із нормативними актами, досліджено питання воєнного стану як форс-мажору. Наведено перелік обставин, які кваліфікуються як форс-мажор. Виокремлено умови, які повинна довести сторона задля визнання воєнного стану форс-мажорною обставиною.

Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/december/issue-12/1/article-41319.html>

43. **Кравчук П. Балансуючи між безпекою і відкритістю** / Павло Кравчук // Дзеркало тижня. — 2019. — 12 – 18 груд. (№ 1). — С. 6. *Йдеться про те, що Україна посилює контроль над власними кордонами. Зазначено, що 10 липня 2017 р. РНБО ухвалила рішення "Про посилення контролю за в'їздом в Україну, виїздом з України іноземців та осіб без громадянства, додержанням ними правил перебування на території України", яке невдовзі було введено в дію. Однак питання запровадження попереднього електронного повідомлення про намір відвідати Україну та оформлення в'їзду за біометричними закордонними паспортами залишалися відкритими. Тільки 13 грудня 2018 р. (попри встановлений рішенням РНБО у березні місячний термін) зареєстровано урядовий законопроект "Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення контролю за в'їздом в Україну іноземців та осіб без громадянства", який передбачає суттєві зміни в трьох законах. Текст:*

<https://dt.ua/international/balansuyuchi-mizh-bezpekoyu-i-vidkritistyu-299345.html>

44. **Лише ті, хто пізнав, що таке війна, розуміють справжню ціну миру** // *Голос України*. — 2019. — 18 січ. (№ 11). — С. 3. *Йдеться про традиційну зустріч Президента України Петра Порошенка із главами дипломатичних представництв іноземних держав та міжнародних організацій, акредитованих в Україні. У своєму виступі глава держави підкреслив, що Росія не збирається зупинитися лише на Україні, де зараз випробовує свої новітні технології гібридної війни, і лише питання часу, де вони будуть застосовані надалі. Петро Порошенко подякував всім, хто виявив солідарність з Україною під час агресії Росії в Азовському морі, та висловив впевненість, що окуповані території обов'язково будуть повернені до складу України. "Те, що це неодмінно станеться, підтверджує шлях України до відновлення історичної справедливості – становлення автокефальної православної церкви. Дорога до Томосу була тривалою, непростою і тернистою. Але ми її пройшли з гідністю", – зазначив Президент України та подякував представникам іноземних держав за щирі привітання України з цією визначною історичною подією. Петро Порошенко окреслив плани на 2019 рік і акцентував увагу на глибоких суспільних змінах та модернізації економіки. "Незважаючи на війну, ми запустили й успішно втілюємо найбільш масштабні та найбільш глибокі зміни і реформи у своїй історії. Ми досягли вагомого прогресу в модернізації економіки та інфраструктур", – заявив Президент України, додавши, що також стартували широкомасштабні реформи у бюджетній сфері, сфері приватизації, освіти, охорони здоров'я, пенсійної системи, децентралізації. Коментуючи наступні президентські вибори, глава держави зазначив, що зараз Росія робить основну ставку "на підрив України зсередини" та прагне провести на президентських і парламентських виборах в Україні підконтрольну собі владу. Петро Порошенко запевнив, що як глава держави зробить все можливе для проведення в Україні вільних і чесних виборів, відповідно до найвищих міжнародних стандартів. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312549>*

45. **Лосєв І. Війна і вибори** / Ігор Лосєв // Шлях перемоги. — 2019. — 16 січ. (№ 3). — С. 1. *Йдеться про ситуацію в інформаційній сфері напередодні виборів Президента України. Проаналізовано діяльність низки телеканалів та виступи деяких політиків з питань протистояння російській агресії та врегулювання конфлікту на Сході України. Висловлено думку щодо перспектив участі у виборчій кампанії актора Володимира Зеленського, який заявив про намір висунути свою кандидатуру на посаду глави держави*

46. **Онищук Н. Київ може розраховувати на підтримку** / Наталя Онищук // Голос України. — 2019. — 17 січ. (№ 10). — С. 1, 5. *Подано допис на власній сторінці у Фейсбуці Першого заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко про зустріч з міністром закордонних справ Словацької Республіки Мирославом Лайчаком, який з 1 січня 2019 року головує в Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Зазначено, що під час зустрічі обговорено безпекову і гуманітарну ситуацію на Донбасі, питання звільнення заручників, ситуацію в Азовському морі та Керченській протоці. Ірина Геращенко зауважила, що в Україні очікують від головування Словаччини в ОБСЄ особливої уваги до питань Криму та Донбасу і подякувала колегам за підтримку суверенітету та територіальної цілісності України. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312505>*

47. **Панчук О. Армія, яку ми збудували самотужки** / Олексій Панчук // Полтав. вісник. — 2019. — 15 листоп. (№ 46). — С. 5. *Проаналізовано процес реформування Збройних сил України, яке стало одним із найбільших здобутків нинішньої влади. Найбільш помітними змінами в цій сфері названо: збільшення матеріального забезпечення, зміна системи мобілізаційної підготовки та мобілізації, а також функціональної структури Збройних сил, відновлення програми розробки перспективних зразків озброєння, військової техніки та інфраструктури.*

Текст: <http://versii.cv.ua/aktsenti/armiya-yaku-zbuduvaly-samotuzhky/47726.html>

48. **Політ над гніздом ворога** // Україна молода. — 2019. — 15 січ. (№ 4). — С. 4. *Подано інформацію про те, що на озброєнні української армії з'являться ударні турецькі дрони Bayraktar TB2. Укладенню угоди між "Укрспецекспортом" та компанією Baykar Makina передували переговори Президента України Петра Порошенка з Президентом Туреччини Реджепом Ердоганом у Стамбулі.* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3407/2006/129498/>

49. **Полонений моряк попросив перекладача з російської** // Черкас. край. — 2018. — 5 груд. (№ 49). — С. 3. *Подано інформацію, що командир рейдового буксира "Яни Капу", старшина Олег Мельничук, котрий родом зі Сміли, у підконтрольному Росії суді окупованого Криму заявив, що не повністю розуміє російську мову. Зазначено, що військовополонений скористався своїм правом на перекладача.*

50. **Полторак С. Міністр оборони Степан Полторак: "Усе, що закупаємо для Збройних сил, відповідає стандартам НАТО"** / Степан Полторак ; бесіду вів Геннадій Карпюк // Уряд. кур'єр. — 2019. — 10 січ. (№ 5). — С. 1, 3. *Подано матеріали бесіди з міністром оборони Степаном Полтораком про розбудову Збройних сил України (ЗСУ) відповідно до стандартів НАТО. Зокрема, висвітлено діяльність ЗСУ в умовах воєнного стану, який був запроваджений в зв'язку з актом російської агресії в Азовському морі.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ministr-oboroni-stepan-poltorak-use-sho-zakupovuye/>

51. **Про Керченську кризу та кроки у відповідь** / підготувала Інна Пукіш-Юнко // Високий замок. — 2018. — 4 груд. (№ 141). — С. 6. *Подано огляд статей провідних світових мас-медіа, в яких висвітлено найактуальніші проблеми України. У статті "Москва відкрила третій фронт у наступі на Україну" видання "Le Monde" (Франція) події у Керченській протоці називає цільоспрямованою стратегією Росії щодо*

блокування українського судноплавства між Чорним й Азовським морями. Видання "Polityka" (Польща) в статті "Чи покарає Захід Росію?" наголошує на порушенні Росією морського міжнародного права та розмірковує щодо готовності Заходу реагувати на військовий конфлікт у Керченській протоці.

52. **Протидіяти стратегії "братерського" вторгнення** / Інформ. упр. апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2019. — 15 січ. (№ 8). — С. 1, 3. *Надано інформацію про участь делегації Верховної Ради України (ВР України) на чолі з главою постійної делегації України в Парламентській Асамблеї НАТО (ПА НАТО) Оксаною Юринець у засіданні Міжпарламентської ради Україна – НАТО в Брюсселі. Розглянуто шляхи розвитку співпраці України з НАТО, особливу увагу приділено питанню військовополонених українських моряків, яких Росія атакувала в Керченській протоці. Під час засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО представник української делегації, народний депутат Андрій Левус презентував законопроект щодо комітету парламентського контролю спецслужб, прийняття якого є важливим етапом євроатлантичної інтеграції. Глава української делегації в ПА НАТО Оксана Юринець відзначила чітку роботу парламентаріїв, які "донесли іншим делегатам із 12 країн нашу позицію щодо утримуваних у Росії військовополонених українських моряків, передали список потреб щодо модернізації корабельно-катерного складу, накреслили вектори найближчої співпраці".* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312357>

53. **Пукіш-Юнко І. Воєнний стан: що треба знати?** / Інна Пукіш-Юнко // Високий замок. — 2018. — 6 - 12 груд. (№ 136). — С. 7. *Викладено основні засади Закону України "Про правовий режим воєнного стану", запровадженого в Україні з 14-ї години 26 листопада 2018 року до 14-ї години 26 грудня 2018 року у Вінницькій, Луганській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Чернігівській, Донецькій, Запорізькій, Херсонській областях та внутрішніх водах України Азовсько-Керченської*

акваторії. Текст: <https://wz.lviv.ua/article/381288-zakhid-dumaie-pro-sanktsii-kharkiviany-pereimaiutsia-snihopadom>

54. **Пукіш-Юнко І. Приходять "воєнні конфіскатори" – викликайте поліцію! : аби мінімізувати шайхрайства, замасковані під вимоги воєнного стану, у деяких областях вже заборонили камуфляж для цивільних** / Інна Пукіш-Юнко // Високий замок. — 2019. — 30 листоп. – 2 груд. (№ 134). — С. 6. *Розглянуто випадки шахрайства та провокацій у зв'язку із запровадженням воєнного стану у 10-ти прикордонних областях України. Громадянам Сумщини і Харківщини надходили фальшиві "есемески" (нібито від Міністерства оборони) з вимогою з'явитися у найближчу до місця проживання військову частину. Міністерство оборони України спростувало причетність до розсилки фальшивих "есемесок" про мобілізацію й поширення іншої фейкової інформації та закликала громадян користуватися перевіреною інформацією з офіційних джерел.*

55. **Рижков В. "Руки дівчинки ніколи не залишаються порожніми"** / Вадим Рижков // День. — 2019. — 11 - 12 січ. (№ 3/4). — С. 7. *Йдеться про бронзову скульптурну групу "Вдячність", де маленька дівчинка протягує руки з яблуком до українського бійця. В її основу лягла справжня трагічна історія, що відбулась наприкінці серпня 2014 року під Іловайськом. Скульптура є частиною вуличної експозиції першого в Україні Музею АТО, який було відкрито 26 травня 2016 року в місті Дніпро. Після того, як вандали вкрали із рук дівчинки бронзове яблуко, люди стали приносити та вкладати в руки дівчинки справжні фрукти, що стало вже місцевою традицією.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/ruky-divchynky-nikoly-ne-zalyshayutsya-porozhnimy>

56. **Сафонова О. Звільнити бранців Кремля** / Ольга Сафонова // Вечір. вісті. — 2019. — 14 – 20 січ. (№ 2). — С. 3. *Йдеться про порушення прав військовополонених моряків, затриманих Російською Федерацією в*

районі Керченської протоки. Зазначено, що нещодавно Україна звернулася до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) з детальною заявою проти Росії щодо порушення прав українських моряків, яких незаконно затримали в процесі нападу прикордонних кораблів російського флоту в Керченській протоці 25 листопада минулого року. Текст: <https://gazetavv.com/news/ukraine/1547376658-zvilniti-brantsiv-kremlya-.html>

57. Семиволос І. Захід думає про санкції, харків'яни переймаються снігопадом ... : про реакцію на рос. агресію у Керчен. протоці та запровадження воен. стану в Україні / Ігор Семиволос, Олег Жданов, Володимир Чистилін ; інтерв'ю провела Інна Пукіш-Юнко // Високий замок. — 2018. — 6 - 12 груд. (№ 136). — С. 6. *Подано матеріали інтерв'ю з директором Центру близькосхідних досліджень Ігоря Семиволоса військовим експертом Олегом Ждановим, журналістом і громадським активістом Харкова Володимиром Чистиліним, в якому обговорено реакцію на російську агресію у Керченській протоці і запровадження воєнного стану в Україні. Текст: <https://wz.lviv.ua/article/381288-zakhid-dumaie-pro-sanktsii-kharkiviany-pereimaiutsia-snihopadom>*

58. Слова підтримки від українців дуже важливі в російській тюрмі // Голос України. — 2019. — 15 січ. (№ 8). — С. 2. *Подано допис на власній сторінці у Фейсбуці Першого заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко, яка отримала листи від політв'язнів Кремля Миколи Карпюка та Ігоря Кияшка. Зазначено, що громадяни України вже майже п'ять років незаконно утримуються в російській тюрмі за сфальсифікованими звинуваченнями. Ірина Геращенко відзначила мужність та стійкість українців, які не озлобилися і не втратили силу духу в умовах ув'язнення. "Політв'язні подають всім нам великий приклад сили волі, мужності і віри. Наша задача – підтримувати родини і боротися за звільнення всіх", – наголосила Перший заступник Голови ВР України. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312399>*

59. **Українське питання – пріоритет роботи ОБСЄ : тиск на державу-агресора необхідно дедалі посилювати** // Уряд. кур'єр. — 2019. — 17 січ. (№ 10). — С. 2. *Надано інформацію про зустріч Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана з міністром закордонних справ і європейських питань Словацької Республіки Мирославом Лайчаком, який з січня 2019 року розпочинає головування в Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ). Володимир Гройсман звернув увагу на необхідність посилення тиску на державу-агресора та примусу Росії повернути в Україну захоплених у полон українських моряків. Він підкреслив, що ситуація в Україні тісно пов'язана із загальноєвропейською. "Потрібно одночасно порушувати питання Донбасу, Криму, Азовського моря. Усе, що там відбувається, має отримати належну міжнародну реакцію. Це повзуча окупація Азовського моря. І вона потребує адекватної відповіді світу", – наголосив глава уряду. В ході зустрічі обговорено широке коло питань взаємодії в різних сферах. Володимир Гройсман високо оцінив рівень діалогу й зазначив, що Україна має великі перспективи в економіці та відкрита до співпраці.*
Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ukrayinske-pitannya-prioritet-roboti-obsye/>

60. **Хочемо мирного і дипломатичного вирішення ситуації на сході** / Прес-служба апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2019. — 17 січ. (№ 10). — С. 3. *Надано інформацію про зустріч Голови Верховної Ради України (ВР України) Андрія Парубія з Головою Національної Ради Республіки Австрія Вольфгангом Соботкою. Андрій Парубій наголосив на необхідності тісніше співпрацювати з парламентом Австрії для вироблення спільних позицій, зокрема й проти агресії Росії. "Україна як ніхто хоче мирного і дипломатичного вирішення ситуації на сході країни, Українці – мирна і цивілізована держава. Переконалий, що тільки тверда позиція країн Європи може змінити ситуацію. Це стосується всіх сфер, а не лише мілітарної", – наголосив глава*

парламенту. Голова ВР України також подякував за швидку і рішучу підтримку, коли Росія здійснила військову агресію проти українських моряків і кораблів у Керченській протоці наприкінці 2018 року, та зазначив, що визволення українських моряків і кораблів з російських полону – одне з найважливіших завдань, що стоїть перед українською державою. Глава парламенту акцентував увагу на проекті "Північний потік-2" та назвав його елементом гібридної політики Путіна, яка передбачає економічний, енергетичний та інформаційний впливи. Андрій Парубій подякував за гуманітарну підтримку, зокрема з відновлення інфраструктури, а особливо – за ініціативу щодо реабілітації українських дітей, які постраждали від російської агресії. Голова Національної Ради Республіки Австрія Вольфганг Соботка в свою чергу охарактеризував свій візит до України як свідчення підтримки з боку Австрії тих країн, які безпосередньо межують з Європейським Союзом (ЄС). Спікер австрійського парламенту закликав до вирішення проблеми Донбасу та Криму мирним шляхом, щоб ні в якому разі від застосування військової сили не страждало мирне населення. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/312476>

61. **"Цей лист стимулює працювати далі, не опускати руки"** // Голос України. — 2019. — 12 січ. (№ 7). — С. 2. Подано допис на власній сторінці у Фейсбуці Першого заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко з приводу листа, надісланого їй незаконно ув'язненим в Росії українським режисером Олегом Сенцовим. Олег Сенцов повідомляє, що продовжує багато працювати, закінчив новий роман, чекає на вихід збірки оповідань. "Коли читаєш такої сили листа, написаного 30 грудня 2018-го у в'язниці, отриманого після проходження тюремної цензури тільки нині, вчергове дивуєшся мужності Олега й налаштованості на позитив, попри всі важкі обставини. Цей лист стимулює працювати далі, не опускати руки. Не маємо права. Українці в

тюрмах РФ показують нам сильний приклад”, – наголосила Ірина Геращенко. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312325>

Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

62. **Барієв Е. Ескендер Барієв: “Кримські татари позбавлені права на колективне управління національними представницькими органами”** : [інтерв’ю з Членом Меджлісу кримськотатар. народу] / Ескендер Барієв // Журн. Крим Інформ. – 2018. – № 9. — С. 12-13. *Йдеться про звернення Меджлісу кримськотатарського народу до міжнародних організацій з проханням допомогти організувати вибори Курултаю, оскільки окупація Кримського півострова Російською Федерацією і заборона в Криму Меджлісу роблять проведення виборів неможливим.*

63. **Інтеграційний розвиток особистості та суспільства: психологічний і соціологічний виміри** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. : [м. Одеса], 31 трав. – 1 черв. 2018 р. / Нац. ун-т “Одес. юрид. акад.”, Ф-т психології, політології та соціології, Каф. соціології та психології. — Одеса : Фенікс, 2018. — 289 с. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: A792108**
Зі змісту: Організаційно-методичні рекомендації управління бойовим стресом військовослужбовців / О. А. Блінов. – С. 37-40; Соціальні практики інтеграції у “нову реальність” вимушено переміщених осіб / Т. В. Єреськова, О. В. Мазурик. – С. 93-96; Особливість поведінки військовослужбовця у екстремальних умовах / А. В. Ковальчук. – С. 123-124; Психологічні особливості впливу військового конфлікту на особистість та діяльність людей, які мешкають у зоні бойових дій на сході України / В. О. Лефтеров. – С. 149-152; Комплексний похід в діагностику і реабілітації вимушено переміщених дітей / О. А. Панченко, В. Г. Антонов, В. В. Гуменюк. – С. 211-214.

64. **Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу та аспірантів Львівського торговельно-**

економічного університету "Актуальні проблеми економіки і торгівлі в сучасних умовах євроінтеграції" : Львів, 10–11 трав. 2018 р. — Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2018. — 385 с. — *Шифр зберігання в Бібліотеці: А792921* Зі змісту: *Дотримання прав біженців і переселенців в Україні та ЄС / Г. М. Санагурська, Д.Д. Тишков. – С. 315-317.*

65. **Новікова О. Ф. Вимушена міграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) України: стан, проблеми, шляхи розв'язання /** О. Ф. Новікова, О. В. Панькова // *Проблеми економіки.* – 2018. – № 3. — С. 217-225. *Проаналізовано специфіку вимушеного переміщення населення України внаслідок тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та окремих районів Донецької і Луганської областей, ситуації збройного конфлікту на Сході України. Для аналізу використовувались статистичні дані, результати експертного опитування, дані досліджень і звітів міжнародних організацій. Розглянуто проблеми, що виникають у внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у зв'язку із ситуацією переміщення, мотиви переміщення з тимчасово окупованих територій, дані щодо термінів перебування в місцях переселення і планів щодо подальшого переміщення.* Текст: http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-3_0-pages-217_225.pdf

66. **Сірко В. С. Аналіз суб'єктів забезпечення адміністративно-правового регулювання волонтерської діяльності в Україні /** В. С. Сірко // *Південноукр. правн. часопис.* – 2017. – № 2. — С. 117-121. *Проаналізовано законодавчі та відомчі нормативно-правові акти, що визначають роль органів державної влади в забезпеченні діяльності волонтерських організацій. Сформульовано пропозиції щодо визначення рівнів ієрархічності відповідних суб'єктів.* Текст: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2017/2/37.pdf>

67. **Чорномидз В. Індивідуальні траєкторії ресоціалізації звільнених у запас учасників АТО /** В. Чорномидз // *Психологія і*

сусп-во. – 2017. – Спец. вип. — С. 156-158. *Досліджено соціальну, індивідуальну, психологічну ресоціалізацію звільнених у запас військових. Висвітлено зміст, форми та методи ресоціалізації військовослужбовців, котрі повернулись до мирного життя.* Текст: <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/naukovi%20zhurnaly/psychologia%20i%20suspilstvo/2017/%D0%A1%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%B2%D0%B8%D0%BF.%202017.pdf#page=156>

Статті з періодичних видань

68. **В області розроблятимуть нову програму підтримки та адаптації переселенців** // Луганщина.ua. — 2018. — 22 груд. (№ 50). — С. 3. *Йдеться про стан забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в Луганській області. Зазначено, що щомісячну адресну грошову допомогу на проживання, зокрема на оплату житлово-комунальних послуг отримують понад 13 тисяч сімей. Щомісяця з держбюджету виділяється у середньому 20 млн грн. У 2017—2018 роках 140-ка внутрішньо переміщеним особам, які постійно проживають у Луганській області й опинилися у скрутному матеріальному становищі, надано одноразову грошову допомогу за рахунок облбюджету на загальну суму 300 тис. грн. Департаменту соціального захисту населення колегією ОДА надано доручення розробити проект Регіональної цільової програми щодо підтримки та адаптації внутрішньо переміщених осіб у Луганській області на 2019 рік.*

69. **Верховний суд визнав незаконними перевірки переселенців для отримання виплат** // Демократ. Україна. — 2019. — 11 січ. (№ 1/2). — С. 6. *Йдеться про те, що касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду визнав незаконними дві постанови Кабінету Міністрів, які стосуються перевірки факту наявності переселенців за зареєстрованим місцем перебування для отримання соціальних виплат.*

70. **Для учасників бойових дій зменшать єдиний соціальний внесок** // Голос України. — 2019. — 15 січ. (№ 8). — С. 2. *Подано*

коментар міністра у справах ветеранів Ірини Фріз щодо зареєстрованого у Верховній Раді України (ВР України) законопроекту про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування, спрямованого на оптимізацію розміру єдиного внеску для підприємств учасників бойових дій. Народні депутати – автори законопроекту наголошують, що ветерани російсько-української війни можуть стати потужним каталізатором змін соціально-економічного характеру та сприяти сталому розвитку економіки в регіонах і стабільності наповнення бюджетів. Крім того, долучаючись до підприємницької діяльності та відкриваючи свій власний бізнес, люди легше долатимуть важкий перехід від війни в мирне життя. Ірина Фріз висловила сподівання, що зареєстрований законопроект ухвалять уже найближчим часом і це допоможе ветеранам розпочати свою справу. Міністр також проінформувала про низку законодавчих ініціатив уряду щодо сприяння інтеграції учасників російсько-української війни в мирне життя. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312401>

71. **Івашко О. Херсонці вийшли на підтримку Едема Бекірова :** в обласному центрі відбувся мітинг проти агресивних дій Кремля / Олена Івашко // Уряд. кур'єр. — 2019. — 15 січ. (№ 8). — С. 3. *Йдеться про мітинг в Херсоні на підтримку незаконно затриманих і засуджених окупаційною владою Російської Федерації (РФ) українських громадян. Учасники зібрання вимагали звільнення кримськотатарського активіста, жителя Генічеського району Херсонської області, громадянина України Едема Бекірова, незаконно заарештованого на адміністративній межі з Кримом у грудні 2018 року. Попри те, що Едем Бекіров тяжко хворіє, нещодавно переніс складну операцію на серці та є інвалідом першої групи, після арешту йому було відмовлено у необхідних ліках і наданні належної медичної допомоги. На мітингу виступили дружина Едема Бекірова Гульнара, директор департаменту економічного розвитку й торгівлі Херсонської облдержадміністрації (ОДА), голова обласної ради*

національних меншин та корінних народів України Дмитро Бутрій, голова громадської організації "Кримськотатарський культурно-спортивний центр "Куреш" Ібрагім Сулейманов, голова правління Херсонської міської громадської організації "Культурний центр Україна – Литва" Наталя Бімбірайт. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/hersonci-vijshli-na-pidtrimku-edema-bekirova/>

72. **Караме С. "Солдат с острой зубной болью – все равно что раненный, он не может ни сидеть в окопе, ни отражать вражескую атаку"** / Салим Караме ; беседу вела Дария Горская // Факты и коммент. — 2019. — 10 – 16 янв. (№ 1). — С. 8. *Подано інтерв'ю з ліванцем Салимом Караме, який третій рік поспіль їздить на Донбас у зону бойових дій з унікальними пересувними стоматологічними кабінетами й, ризикуючи життям, безкоштовно лікує бійців на передовій.* Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20190110/281672551086126>

73. **Косяк С. "В день появления на свет моего второго сына я шел на молитвенный марафон с мыслью о том, что одна душа вошла в этот мир, а другая, моя, сейчас отойдет"** / Сергей Косяк ; беседу вела Вера Жичко // Факты и коммент. — 2019. — 10 – 16 янв. (№ 1). — С. 7. *Подано інтерв'ю відомого волонтера, пастора євангельської церкви Сергія Косяка, який став ініціатором молитовного марафону в 2014 р. у Донецьку, що тоді занурювався в окупацію. На той час у місті почали захоплювати у полон і навіть убивати мирних громадян, серед яких були й учасники щоденної молитви за єдність України. Зазначено, що 43-річний пастор євангельської церкви "Асамблея Божя", який і сам побував у катівнях бойовиків, презентував у Києві свою книгу "Донбас, якого ти не знав". Це особистий щоденник ідейного натхненника марафону у Донецьку.* Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20190110/281659666184238>

74. **Кравченко М. Із безробітних — у бізнесмени** / Марина Кравченко // Україна молода. — 2019. — 15 січ. (№ 4). — С. 10. *Подано матеріали бесіди з координатором проекту Міністерства соціалітики Інною Шинкаренко про пілотний проект міністерства, спрямований на підтримку малозабезпечених українців і внутрішньо переміщених осіб. На жаль, фінансування проекту в бюджет-2019 не закладене. Проте, як запевнив міністр соціалітики Андрій Рева під час підсумкової конференції пілотного проекту "Рука допомоги", яка відбулася у грудні у Львові, кошти на продовження роботи проекту найближчим час будуть знайдені. Отриманий досвід ляже в основу нового законопроекту, який дозволить розширити практику стимулювання зайнятості та підприємництва на всю країну. Документ уже розробляють.* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3407/188/129510/>

75. **Медуниця Ю. Феміда червоніє від сорому : приховування правди свідчить про свідоме порушення Кремлем міжнародних правових норм** / Юрій Медуниця // Уряд. кур'єр. — 2019. — 17 січ. (№ 10). — С. 3. *Йдеться про судовий процес у Лефортовському суді Москви над захопленими в Азовському морі українськими моряками. Міністерство закордонних справ України (МЗС України) оприлюднило заяву із закликом до міжнародної спільноти консолідувати тиск на владу Російської Федерації (РФ) задля припинення неприкритого беззаконня й звільнення полонених моряків. "Суд над українськими військовослужбовцями суперечить міжнародному гуманітарному праву. Закритий режим засідання свідчить про те, що Кремль повністю усвідомлює незаконність цього судового фарсу", – наголошено в документі.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/femida-chervoniye-vid-soromu/>

76. **Мирний М. Як Краматорськ приймає переселенців** / Микола Мирний // Дзеркало тижня. — 2019. — 12 – 18 груд. (№ 1). — С. 11. *Йдеться про зміни, які відбулися в Краматорську, що пережив*

окупацію незаконним збройним формуванням Донеччини, адже упродовж трьох місяців Краматорці жили під владою "ДНР". За цей час, як повідомляє Національна поліція України, у місті через бої загинула 31 цивільна людина. Нині у Краматорську спокійно. Лінія розмежування – приблизно за сто кілометрів. Зазначено, що, крім 200 тисяч місцевих мешканців, у Краматорську офіційно зареєстровано 47 тисяч переселенців, але, за оцінками радника МінТОТ Олександра Ворожжа, у самому місті їх близько семи тисяч. Акцентовано увагу, що, за даними 11-го раунду Всеукраїнського опитування переселенців, яке провела Міжнародна організація з міграції, 87 % внутрішньо переміщених осіб заявили про труднощі з пошуком роботи. Найчастіше вони згадували нестачу вакансій загалом (69 %) і низьку заробітну плату на пропонованих вакансіях (57 %). Текст: <https://dt.ua/SOCIUM/yak-kramatorsk-priymaye-pereselenciv-299323.html>

77. **Савчук Ю. Має п'ять струсів мозку – забрали у військкомат** / Юлія Савчук // RIA Плюс (Терноп.). — 2018. — 12 листоп. (№ 46). — С. 3. *Йдеться про скаргу матері, сина якої з місця роботи в Тернополі забрали у військкомат, попри те, що хірург зі Львова, який приїхав разом з представником прикордонної служби, повідомив про непридатність хлопця до служби. Зазначено, що хлопець займався регбі майже вісім років, ламав і праве, і ліве плече, великі пальці, також має тріщину правої лопатки, однак йому не дали пройти повне обстеження.*

78. **Савчук Ю. Придатний до служби в інших військах** / Юлія Савчук // RIA Плюс (Терноп.). — 2018. — 12 листоп. (№ 46). — С. 3. *Йдеться про те, що старший офіцер відділення комплектування та призову, старший лейтенант медичної служби Максим Швець спростував ситуацію щодо неправомірного поводження з призовником у Тернопільському військовому комісаріаті, яку описано у статті Юлії Савчук "Має п'ять струсів мозку – забрали у військкомат". Зазначено, що поки юнака не відправили в жодну частину, бо він має обмеження до*

проходження строкової служби, але це не дає підстав на звільнення від проходження військової служби. Під час відбору звертають увагу не лише на стан здоров'я, оцінюють морально-ділові якості, особисто спілкуються, призовники виконують тести.

79. Сербіна А. Стягнення заборгованості зі сплати орендної плати за землю в період АТО / А. Сербіна // Місц. самоврядування. — 2018. — № 12 (груд.). — С. 19-23. *Досліджено питання виконання договірних зобов'язань з учасниками із зони проведення Антитерористичної операції (АТО) / операції Об'єднаних сил (ООС) у контексті норм Закону України № 1669-VII від 02.09.2014 "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції", який визначає тимчасові заходи для забезпечення підтримки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення АТО, та осіб, які проживають у зоні проведення АТО або переселилися з неї під час її проведення. Зазначено, що перші роки від початку конфлікту давали надію законодавчого визначення статусу, правил та наслідків. Але, з огляду на те, що території і досі не повернуті, а життя триває, наголошено на необхідності пошуку шляхів впливу на недобросовісних учасників орендних відносин. Розглянуто особливості виконання органами місцевого самоврядування (ОМС) взятих на себе зобов'язань перед членами територіальної громади щодо ефективного управління комунальним майном.* Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/december/issue-12/article-41324.html>

80. Сміян Н. Моряки та льотчики зможуть отримувати статус учасників бойових дій / Надія Сміян // Голос України. — 2019. — 18 січ. (№ 11). — С. 3. *Йдеться про зареєстрований у Верховній Раді України (ВР України) проект змін до статті 6 закону про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту щодо забезпечення прав військовослужбовців Військово-Морських сил та Повітряних сил Збройних сил України (ЗСУ) на отримання статусу учасника бойових дій. Народні*

депутати – автори законопроекту зауважують, що чинний закон не повною мірою відображає реалії протидії Україні збройній агресії Російської Федерації (РФ), яка триває із 2014 року. Досі не врегульовані питання надання статусу учасника бойових дій для військовослужбовців, задіяних у проведенні бойових операцій поза зоною антитерористичної операції (АТО), а саме на морі та в повітрі. Зазначено, що законодавчу ініціативу погоджено з Міністерством оборони України, та запропоновано, щоб дія закону поширювалася на правовідносини, які виникли з початку тимчасової окупації частини території України, тобто з 20 лютого 2014 року. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312552>

81. **Синютка О. "На економічні процеси, валютний курс, інвесторів воєнний стан не впливає"** / О. Синютка; інтерв'ю провела Юлія Ліщенко // Високий замок. — 2018. — 6-12 груд. (№ 136). — С. 7. Подано інтерв'ю з головою Львівської обласної державної адміністрації (ОДА) Олегом Синюткою про загальний вплив провадженого в Україні воєнного стану в 10-ти областях на життєдіяльність Львівської області. Текст: <https://wz.lviv.ua/interview/381290-na-ekonomichni-protsesy-valiutnyi-kurs-investoriv-voiennyi-stan-ne-vplyvaie>

82. **Сулименко В. Сім'ї, яким принесла лихо війна на Сході, об'єдналися** / Володимир Сулименко // Полтав. вісн. — 2019. — 15 листоп. (№ 46). — С. 6. *Йдеться про новостворене громадське об'єднання "Полтавські родини полеглих захисників України", його напрями діяльності та перспективи. Зазначено, що організація об'єднує членів родин загиблих воїнів, пропалих безвісти, померлих у зоні АТО. Їхня мета – через співпрацю з міськими органами влади та комунікацію з добродійними організаціями надати таким сім'ям максимальну допомогу в матеріальних, моральних, побутових проблемах.*

83. **Тука Г. Георгій Тука: найболючіші проблеми переселенців – відсутність житла і роботи ...** / Георгій Тука ; інтерв'ю провів Сергій

Зятьєв // Демократ. Україна. — 2019. — 11 січ. (№ 1/2). — С. 3. Подано матеріали розмови із заступником міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб Георгієм Тукою. Основна тема розмови – вирішення соціальних, побутових, життєвих проблем внутрішньо переміщених осіб, які переїхали на підконтрольні українській владі території. Зі слів Георгія Туки на сьогодні ми маємо приблизно 1,5 мільйона людей, змушених через російську агресію змінити місце проживання. Текст: <http://www.dua.com.ua/community/item/4754-georgij-tuka-najbolyuchishi-problemi-pereselentsiv-vidsutnist-zhitla-i-roboti.html>

84. **Устименко В. О** **миграції переселенців – взвешено и объективно** / Владимир Устименко // Аспект. — 2018. — груд. (№ 43). — С. 3. Наведено тези виступів учасників прес-конференції: директора Інституту економіко-правових досліджень НАН України Володимира Устенка та директора Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Ели Лібанової, з приводу складної ситуації, що склалася у регіонах України та в населених пунктах, розташованих поблизу лінії розмежування у зв'язку із масовою міграцією переселенців. Зазначено, що навантаження на громади, які приймають переселенців, особливо там, де багато внутрішньо-переміщених осіб, збільшилось у рази. Йдеться про навантаження не на чиновників, а на інфраструктуру, яка не може витримати навантаження на школи, дитячі садки, лікарні.

85. **Фаріон І.** **Мати моряка-заручника і їхня кішка Жульєн чекають господаря вдома ...** / Іван Фаріон // Високий замок. — 2018. — 30 листоп. – 2 груд. (№ 134). — С. 4. Надано інформацію про допомогу пані Ользі Василівні Оприско, матері українського моряка Андрія Оприска, яку вона отримала від Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Людмили Денісової та від голови Миколаївської районної державної адміністрації Львівської області Андрія Коса й місцевого підприємця Богдана Мороза. Старшого матроса Військово-Морських сил

України Андрія Оприска, який родом із Надітичів Миколаївського району Львівської області, разом з іншими 23 моряками затримали російські військові у Керченській протоці 25 листопада 2018 року і забрали у полон.

Текст: <https://wz.lviv.ua/news/381345-maty-moriaka-zaruchnyka-i-ikhnia-kishka-zhulien-chekaiut-hospodaria-vdoma>

86. **Філь С. Сергій Філь: Луганщина має міцну підтримку держави** / Сергій Філь // Луганщина.ua. — 2019. — 10 груд. (№ 2). — С. 2-3. *Наведено інтерв'ю з виконувачем обов'язків голови Луганської облдержадміністрації Сергієм Філем про вплив воєнного стану на розвиток України, обласний бюджет, ремонт доріг Луганщини та будівництво житла для переселенців.*

87. **Шевченко А. Усиновлювачі зможуть отримати додаткову відпустку** / Анна Шевченко // Голос України. — 2019. — 16 січ. (№ 9). — С. 1-2. *Надано інформацію про ранкове засідання сесії Верховної Ради України (ВР України) 15 січня 2019 року. Розглянуто блок питань соціальної політики. У першому читанні схвалено урядовий проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання відпустки при усиновленні дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, який врегульовує законодавчі суперечності з метою забезпечення рівних прав на отримання одноразової оплачуваної відпустки у зв'язку з усиновленням дитини для всіх усиновлювачів. У цілому прийнято проект закону про внесення змін до пункту 3 розділу VIII "Прикінцеві положення" Закону України "Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків". За результатами голосування відхилено проект закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо невідворотності покарання за окремі злочини проти власності, безпеки руху та експлуатації транспорту. Перший заступник Голови ВР України Ірина Геращенко повідомила, що у Москві розпочався суд над українськими моряками, які визнали себе військовополоненими. Вона закликала парламент розглянути пакет законопроектів про захист*

військовополонених, а міжнародних партнерів – запровадити новий "Азовський" пакет санкцій проти Російської Федерації (РФ). "Ми вимагаємо від Російської Федерації негайного і без всяких передумов звільнення наших військовополонених моряків", – наголосила Ірина Геращенко. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312450>

88. **Шевченко В. "Це виклик не лише для учасників, а також для українського суспільства"** / Владислава Шевченко // День. — 2019. — 15 січ. (№ 5). — С. 6. Подано інформацію про створення першого соціального англомовного театру ветеранів та волонтерів АТО. Зазначено, що ідея його створення належить командирю розвідки взводу окремої розвідротти 95-ї десантно-штурмової бригади Ігорю Касьяну. Ще одним ініціатором став військовий капелан 30-ї бригади Сергій Дмитрієв. Проект отримав назву Project "W" — Veterans, Volunteers & William (Shakespeare), або "Ветеранський театр". Щоб підтримати постановку вистави та зібрати кошти, яких не вистачає, учасники Project "W" Veterans, Volunteers and William презентували свої картини. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/ce-vyklyk-ne-lyshe-dlya-uchasnykiv-takozh-dlya-ukrayinskogo-suspilstva>

89. **Щербан В. "С легкостью расчесывая свои густые волосы, дочка говорит: "Папа, ты гений!"**" / Владимир Щербан ; беседовал Игорь Осипчук // Факты и коммент. — 2019. — 17 – 23 янв. (№ 2). — С. 21. Подано інтерв'ю зі 33-річним ветераном АТО з Миколаєва Володимиром Щербанем, який одним з перших у 2014 році пішов добровольцем у зону АТО, пережив Ізваринський котел, а повернувшись до мирного життя, став успішним бізнесменом. Відкривши власну справу, він створив лінію косметичних засобів для волосся. Зазначено, що бесіда відбулась під час Всеукраїнського форуму ветеранського бізнесу, що відбувся в Києві, учасником якого був Володимир Щербань. Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20190117/281616716544998>

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

90. **Зернецька О. Велика Британія: Brexit і сепаратизм** / Ольга Зернецька // Зовн. справи. – 2018. – № 1. — С. 41-44.

91. **Капітоненко М. Миротворці ООН в Україні: місія можлива?** / Микола Капітоненко, Василь Філіпчук, Ірина Івашко // Зовн. справи. – 2018. – № 1. — С. 45-50. *Висвітлено досвід миротворчості та управління сучасними міжнародними конфліктами.*

Статті з періодичних видань

92. **Белявський О. Чи виграв Путін від виведення американських військ із Сирії?** / Белявський Олександр // Високий замок. — 2018. — 27 груд. 2018 – 2 січ. 2019 (№ 144). — С. 5. *Розглянуто рішення Президента США Дональда Трампа щодо виведення двотисячного американського контингенту із Сирії для поліпшення відносин з Туреччиною, яка є країною-членом НАТО і займає важливе стратегічне положення, що потенційно дозволяє закрити Чорне море для проходу російських військових кораблів. Також проаналізовано наслідки для України рішення Дональда Трампа про відставку міністра оборони США Джеймса Меттіса – прихильника жорсткої і відкритої протидії Росії та противника виведення американських військ з Сирії.* Текст: <https://wz.lviv.ua/blogs/382698-chy-vyhrav-putin-vid-vyvedennia-amerykanskykh-viisk-iz-syrii>

93. **Єльченко В. ООН майбутнього** / Володимир Єльченко // Дзеркало тижня. — 2019. — 12 – 18 груд. (№ 1). — С. 2. *Йдеться про те, що для ефективної протидії сучасним світовим загрозам потрібна більш сучасна міжнародна організація, тому саме на це й спрямована реформа, яку розпочав нинішній генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш після вступу на посаду в січні 2017 р. Зазначено, що реформа передбачає посилення превентивної дипломатії з метою запобігання конфліктам і забезпечення сталого миру, реорганізацію системи ООН для досягнення*

Цілей сталого розвитку – Порядок денний 2030, а також адміністративну реформу, яка включає часткову зміну структури секретаріату ООН, зміцнення управління кадровою політикою, перегляд систем бюджетування, планування фінансів та закупівлі. За словами Президента України Петра Порошенка, Україна повністю підтримує задекларовані підходи до реформування міжнародної організації. Україна також послідовно виступає за поетапне скасування права вето, що особливо нагально в умовах агресії проти України з боку Росії як одного з постійних членів Ради Безпеки. Текст: <https://dt.ua/internal/oon-maybutnogo-299356.html>

94. **Їжак О. Сій, хто йде!** / Олексій Їжак // Дзеркало тижня. — 2019. — 12 – 18 груд. (№ 1). — С. 5. *Йдеться про те, що 19 грудня Трамп поширив через Твіттер відеоролик, у якому оголосив про перемогу над "Ісламською державою" (ІДІЛ) і негайне виведення американських військ із Сирії. Зазначено, що своє рішення щодо Сирії Трамп оголосив після телефонної розмови з президентом Туреччини Реджепом Ердоганом, який висловив готовність узяти на себе роль США в Сирії. Потім відбулося ще кілька телефонних розмов Трампа й Ердогана, після яких заяви американського президента ставали чималі менш категоричними: так, США вийдуть з Сирії, але не за 30 днів, як планувалося спочатку, а за 120, потім і зовсім "не швидко й не повільно". Останні дані про терміни: Трамп не збирається залишатися в Сирії вічно, але наскільки довго й на яких умовах, мали пояснити Болтон і Помпео. Запити Туреччини максимальні: США повинні не просто піти з Сирії, а й роззброїти лояльні до них курдські формування, а також надати Туреччині логістику для військового контролю території.* Текст: <https://dt.ua/international/stiy-htoyde-299349.html>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
21 січня 2019 р.**